

ASOCIACIONI I MJEKËVE FAMILJARË TË KOSOVËS (AMFK)

Valdet Hashani

Profesor në kolegjin
Rezonanca

Specialist i Mjekësisë
Familjare

Asociacioni i Mjekëve Familjarë të Kosovës (AMFK) është organizatë e mjekëve familjarë të Kosovës.

AMFK u themelua në qershor të vitit 1999, menjëherë pas hyrjes së trupave të NATOS në Kosovë, si shoqata e parë profesionale shëndetësore në Kosovën e pasluftës.

Duke qenë e para shoqatë profesionale e mjekëve të rinj në Kosovën e pasluftës, shquhej për entuziazmin e themeluesve të saj dhe kishte vizion të qartë për ngritjen e konceptit të mjekësisë familjare në Kosovë, e cila atëbotë ishte e shkatërruar deri në themel. Ky grup mjekësh mori mbi supë një detyrë, e cila do të kishte shumë sfida, vështirësi, të panjohura, por edhe dyshime se a do të mund të implementohej një koncept europendimor (aq i avancuar) në një vend të rrënuar nga lufta.

AMFK është themeluar si shoqatë e profesionistëve shëndetësorë, konkretisht mjekëve të përgjithshëm, të cilët, nga gjysma e dytë e vitit 1999, filluan mbajtjen e punëtorive të para në nivel vendi, në qytetet kryesore të Kosovës, me mjekë të rinj dhe me mjekë të vjetër duke e sensibilizuar opinionin shëndetësor por edhe politikëbërësit e kohës për idetë e ngritjes profesionale të konceptit të mjekësisë familjare në Kosovë, koncept ky që ishte i panjohur për Kosovën dhe për rajonin në atë kohë.

AMFK nëpërmjet avokimit dhe sensibilizimit të saj që nga 1999 e në vazhdimësi, arriti të bindë ministrinë e Shëndetësisë, atëbotë Departamentin për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, që të themelonte Qendrën për Zhvillim të Mjekësisë Familjare të Kosovës – QZhmFK, e cila njëherit ishte bartëse e ngritjes profesionale të konceptit të Mjekësisë Familjare në Kosovë, e cila nëpërmjet punës së madhe e të palodhshme, duke angazhuar ekspertë ndërkombëtarë (sidomos nga Mbretëria e Bashkuar dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës, ekspertë vendorë, me dhjetëra trajnerë dhe mentorë, arritën që konceptin e mjekësisë familjare ta ngrinin në program të specializimit të mjekësisë familjare në nivel evropian, e cila më vonë u akreditua nga The Royal College of General Practitioners të Mbretërisë së Bashkuar / RCGP-UK, si program specialistik, i vetmi program i akredituar në rajon dhe më gjerë.

AMFK nëpërmjet anëtarëve të saj, që nga viti 1999 ka marrë pjesë në politikëbërjen e legjisllacionit shëndetësor, me theks të veçantë në avancimin e konceptit të mjekësisë familjare, respektivisht kujdesit parësor shëndetësor (KPSH) në Kosovë.

AMFK së bashku me Institutin Kombëtar të Shëndetësisë Publike të Kosovës (IKShPK) dhe me Organizatën Botërore të Shëndetësisë (OBSh) kanë hartuar, dizajnuar dhe printuar Kartelën e Parë Shëndetësore të pacientëve të kujdesit parësor shëndetësor (KPSH), e cila është në përdorim edhe sot pas gati 20 vitesh.

Kryetar i parë i AMFK ka qenë Dr. Arben Cami, kryetar i dytë Dr. Genc Ymerhalili, kryetar i tretë ka qenë Dr. Valdet Hashani, ndërsa kryetar aktual i AMFK-së është dr. Zejdush Tahiri. Mandati i kryetarit

është 5-vjeçar me mundësi të rizgjedhjes edhe për një mandat, nëpërmjet votës së delegatëve të AMFK-së.

AMFK-ja është e organizuar nëpërmjet statutit të saj në bordet, të cilat përfshijnë sferat me shumë interes për anëtarët e saj.

AMFK-ja është anëtare e WONCA (World Family Doctors Association) Shoqata Botërore e Mjekëve Familjarë. Anëtarët e AMFK-së vazhdimisht kanë marrë pjesë në Konferenca Botërore dhe Evropiane që nga viti 1999

Politika e OBSh në mbarë botën përqendrohet në sigurimin universal të shërbimeve të mbrojtjes primare shëndetësore, të cilat janë të kualitetit të lartë, të arritshme, jo të shtrenjta dhe të cilat janë në dispozicion 24 orë e që është shumë e rëndësishme për “rolin e ruajtjes së portës”. Udhërrëfyesi i Përkohshëm mbi Politikën Shëndetësore për Kosovën e ka ritheksuar rëndësinë e transferimit drejt mjekësisë familjare.

Kujdesi Parësor Shëndetësor (KPSH) paraqet gurthemel të sistemit shëndetësor dhe realizohet nëpërmjet shërbimeve të ofruara nga ekipet e mjekësisë familjare, që janë të përbërë nga mjekë dhe infermierë familjarë si dhe profesionistë tjerë të fushave relevante, të gjithë të angazhuar në qendrat e mjekësisë familjare si dhe ambulancat e mjekësisë familjare. Këto ekipe të mjekësisë familjare ofrojnë shërbime gjithëpërfshirëse dhe janë paraparë të zgjedhin 80–90% të problemeve shëndetësore.

KPSH funksionon në 6 fusha të rëndësishme: 1. ruajtja e portës, 2. regjistrimi i pacientëve, 3. kontrolli i distribuimi i mjekëve, 4. metodat e pagesës të mjekëve, 5. zvogelimi i udhëzimeve për vizita specialistike dhe 6. shërbimi 24-orësh i popullatës.

Mjeku Familjar është mjek specialist me përgatitje profesionale shumë të mirë i cili ofron kujdes individual dhe të vazhdueshëm për pacientë (kujdes biografik) dhe mundëson që sëmundja të kuptohet në kontekstin e përditshmërisë së jetës së njeriut duke i ndihmuar pacientit që sa më mirë t'u përshtatet ndryshimeve të shkaktuara nga sëmundjet kronike. Ai është i përgatitur për kontrollim, hulumtim, diagnostikim, trajtim, këshillim dhe ndjekje të vazhdueshme të pacientit, pa marrë parasysh moshën apo gjininë e tij.

Sot AMFK-ja ka gati 1000 anëtarë dhe është shoqata më e madhe e profesionistëve shëndetësorë në

Kosovë.

Sivjet, Konferenca e 23-të Botërore e Mjekëve Familjarë (Wonca World) do të mbahet më 22-27 nëntor 2021 në Abu-Dabi (Emiratet e Bashkuara Arabe), ndërsa vitin e kaluar për shkak të pandemisë COVID-19, ajo u mbajt online në Berlin të Gjermanisë në datat 16-19 dhjetor 2020.

Shpresojmë shumë se gjendja epidemiologjike në nivel global do përmirësohet dhe do t'i kthehemi jetës normale, por edhe organizimeve të mëdha profesionale e shkencore, si WONCA Coferences dhe të ngjashme, me këtë do ta fuqizojmë edhe më shumë rolin e Mjekësisë Familjare, e cila u vu në pah pikërisht në kohë pandemie, kur angazhimi i QKMF-ve në nivel vendi ndihmoi dhe lehtësoi në masë të madhe luftën kundër pandemisë COVID-19. Kjo do të duhej të shërbente si alarm edhe për politikëbërësit e Kosovës që të fuqizojnë edhe më shumë rolin dhe rëndësinë e Mjekësisë Familjare në Kosovë.

AMFK organizon trajnime, punëtori, seminare, konferenca e kongrese të mjekëve familjarë, në nivel kombëtar dhe në atë ndërkombëtar, kuptohet në bashkëpunim të ngushtë me Odën e Mjekëve të Kosovës – OMK, e cila i akrediton këto aktivitete nëpërmjet kredive valide, të cilat janë të nevojshme për rilicencimin e mjekëve familjarë për çdo 5 vjet.

Të vetëdijshëm se ka ende shumë për t'u bërë, besoj se tani nevojitet inkuadrimi i gjeneratave të reja të specialistëve të mjekësisë familjare, të cilët kanë vullnet, njohuri, por edhe energji të reja për të mbajtur sa më lart profesionin e mjekut familjar, duke pasur për bazë konceptet e proklamuar dhe të përditësuara vazhdimisht nga Wonca World dhe nga organizatat simotra ndërkombëtare.

Duke marrë parasysh se mjekësia familjare paraqet portën hyrëse të pacientëve tanë në sistemin shëndetësor, është në interes shtetëror edhe të politikëbërjes që këtë koncept ta avancojmë, meqë është forma më e lirë dhe më efektive e promovimit, mbrojtjes, diagnostikimit, trajtimit dhe ndjekjes së shëndetit të popullatës në përgjithësi.

19 Maji është caktuar si dita botërore e mjekëve familjarë, datë kjo të cilën për çdo vit e shënojmë edhe ne si Kosovë.

